

gemeente
Deventer Eenheid Strategische Ontwikkeling

Bekendheid gemeentelijke politiek 2006-2009

Bekendheid gemeentelijke politiek 2006-2009

Colofon

Uitgave	: Eenheid Strategische Ontwikkeling
Naam	: Jaap Barink
Telefoonnummer	: (0570) 693369
Mail	: j.barink@deventer.nl

Inleiding

Op verzoek van de griffie van de gemeente Deventer heeft team Kennis en Verkenning voor het vierde opeenvolgende jaar een peiling onder de Deventer bevolking gehouden naar de bekendheid van de gemeentelijke politiek (gemeenteraad en politieke markt). In december 2009 zijn aan 278 bewoners van 18 jaar en ouder vragen over dit onderwerp gesteld, voorafgegaan door vragen over de betrokkenheid van Deventenaren bij de gemeente Deventer als woonplaats, de interesse in zaken die zich in eigen buurt afspelen en de interesse in landelijke en lokale politiek. Deze peiling is uitgevoerd in de vorm van een telefonische enquête onder een willekeurige selectie van bewoners van 18 jaar en ouder.

In ieder enquêteonderzoek op basis van een steekproef moet rekening worden gehouden met afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid. Deze afwijking wordt nauwkeurigheidsmarge of steekproefmarge genoemd. Met het aantal van 278 respondenten kent dit onderzoek een betrouwbaarheid van 95% en een nauwkeurigheidsmarge van maximaal 5,9%. Naarmate het antwoordpercentage op een vraag dichterbij de 50% ligt, des te groter de nauwkeurigheidsmarge. En naarmate het percentage groter of kleiner wordt, wordt de nauwkeurigheidsmarge kleiner. De betrouwbaarheid van 95% betekent dat als het onderzoek 100 keer zou worden herhaald, het met zekerheid 95 keer hetzelfde resultaat zou opleveren. Een andere manier om dit te zeggen is dat in 19 van de 20 gevallen de resultaten overeenkomen met de werkelijkheid. Ter illustratie van de werking van de nauwkeurigheidsmarge twee voorbeelden:

- In de peiling van afgelopen december zei 47% van de respondenten (zeer) geïnteresseerd te zijn in onderwerpen die te maken hebben met de Deventer politiek. In werkelijkheid zal dat aandeel bij een betrouwbaarheidsniveau van 95% tussen 41,1 en 52,9% liggen;*
- 62% van de respondenten antwoordde afgelopen december bij de gemeenteraadsverkiezingen komend maart te gaan stemmen. In werkelijkheid zal dat aandeel bij een betrouwbaarheidsniveau van 95% tussen 56,3 en 67,7% liggen.*

In deze notitie worden de resultaten van de laatste peiling vergeleken met de nulmeting in 2006.

Betrokkenheid en interesse

De eerste vraag die de bewoners in het onderzoek is gesteld, is in hoeverre ze zich betrokken voelen bij de gemeente Deventer als woonplaats. Tabel 1 laat zien dat die betrokkenheid is gedaald van 62% (zeer) betrokken inwoners in 2006 naar 50% in 2009, een significante afname. Het aandeel (helemaal) niet betrokkenen is toegenomen van 14% naar 33%.

Tabel 1 Betrokkenheid van inwoners bij de gemeente Deventer als woonplaats

	2006	2009
zeer betrokken	14%	13%
betrokken	48%	37%
neutraal	24%	18%
niet betrokken	13%	23%
helemaal niet betrokken	1%	10%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

De interesse onder inwoners voor zaken die zich in de eigen buurt afspelen, wijkt in de laatstgehouden peiling niet noemenswaardig af van de nulmeting. Rond de zeventig procent van de inwoners antwoordde in beide peilingen geïnteresseerd tot zeer geïnteresseerd te zijn, zo blijkt uit tabel 2.

Tabel 2 Interesse onder inwoners voor zaken in de eigen buurt

	2006	2009
zeer geïnteresseerd	16%	16%
geïnteresseerd	53%	58%
neutraal	19%	11%
niet geïnteresseerd	12%	11%
helemaal geïnteresseerd	1%	4%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en2009 team Kennis en Verkenning

Van de respondenten in de laatstgehouden peiling antwoordde 66% bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen te hebben gestemd, in 2006 gold dit voor 74% van de respondenten. De daadwerkelijke opkomst bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen in Deventer was 44%. Uit deze percentages kan worden afgeleid dat niet-stemmers in de beide peilingen ondervertegenwoordigd waren. Ook bedroeg in beide peilingen het aandeel respondenten dat bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen zeker gaat stemmen een ruime zestig procent. Dit kan in beide peilingen een positiever beeld over betrokkenheid en bekendheid van de gemeentelijke politiek dan in werkelijkheid tot gevolg hebben.

Tabel 3 Heeft bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen gestemd

	2006	2009
ja	74%	66%
nee	22%	31%
weet niet meer/wil niet zeggen	4%	2%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en2009 team Kennis en Verkenning

Tabel 4 Gaat stemmen bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen

	2006	2009
zeker wel	64%	62%
ik denk het wel	17%	14%
ik denk het niet	5%	10%
zeker niet	6%	6%
weet niet	7%	8%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en2009 team Kennis en Verkenning

De tabellen 5 en 6 laten zien hoe groot de interesse onder Deventenaren is voor onderwerpen uit de landelijke en de lokale politiek. Ondanks het wat grotere aandeel stemmers onder de respondenten in 2006, laten beide peilingen voor deze zaken geen significante verschillen zien: circa de helft van de bewoners is geïnteresseerd in landelijke of lokale politieke onderwerpen, rond de dertig procent is dit niet.

Tabel 5 Interesse inwoners voor onderwerpen uit de landelijke politiek

	2006	2009
zeer geïnteresseerd	13%	9%
geïnteresseerd	39%	40%
neutraal	21%	19%
niet geïnteresseerd	22%	21%
helemaal geïnteresseerd	5%	11%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en2009 team Kennis en Verkenning

Tabel 6 Interesse inwoners voor onderwerpen uit de Deventer politiek

	2006	2009
zeer geïnteresseerd	8%	7%
geïnteresseerd	42%	41%
neutraal	22%	19%
niet geïnteresseerd	23%	24%
helemaal geïnteresseerd	6%	9%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

En hoe volgt de Deventer bevolking de lokale politiek? Dat was in beide peilingen voornamelijk via de Stentor, op afstand gevolgd door de Deventer Nu. Opvallend is de significante stijging in 2009 van het aandeel inwoners dat de politiek via de website van de gemeente Deventer volgt en de afgenomen betekenis van andere huis-aan-huisbladen en TV Oost/Radio Oost.

Tabel 7 Manieren waarop inwoners de Deventer politiek volgen (meer antwoorden mogelijk)

	2006	2009
helemaal niet	22%	17%
de Stentor	60%	53%
Deventer Nu/Deventer Post	37%	22%
ander huis-aan-huis-blad	24%	4%
Deventer Televisie	19%	21%
TV Oost/Radio Oost	13%	6%
website gemeente Deventer	6%	14%
veelvuldig betrokken bij gemeenteraad	2%	2%
anders	8%	5%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

Bekendheid raad

De bekendheid van de raad van de gemeente Deventer kun je meten door de bewoners te vragen welke fracties ze bij naam kunnen noemen. Uit tabel 8 blijkt dat zowel in 2006 als in 2009 een goede dertig procent van de respondenten geen enkele partij kon noemen.

Tabel 8 Partijen in de gemeenteraad door bewoners bij naam genoemd

	2006	2009
weet geen partij te noemen	34%	31%
PvdA	61%	62%
CDA	41%	45%
VVD	32%	32%
ADB	25%	29%
Groen Links	19%	20%
SP	16%	14%
D66	11%	22%
ChristenUnie	4%	6%
APB	9%	8%
fractie Lutje Hulsik	.	1%
andere partij genoemd	0%	0%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

Het andere uiterste, zonder fouten alle fracties in de raad benoemen was in 2006 aan drie respondenten voorbehouden, in 2009 aan één. Tabel 8 laat verder weinig grote verschillen zien. De bekendheid van de PvdA als raadsfractie is in beide peilingen het grootst, gevolgd door CDA, VVD en ADB. Grootste stijger qua bekendheid is D66, van 11% in 2006 naar 22% in 2009.

De bekendheid van de gemeenteraad kan ook worden afgemeten aan het kunnen noemen van recente raadsbesluiten. Aan de respondenten is daarom gevraagd welke besluiten van de gemeenteraad in de afgelopen maanden ze bij naam konden noemen. In 2006 kon 76% geen enkel raadsbesluit noemen, in 2009 is dit gedaald naar 62%. Bijna alle 38% respondenten die afgelopen december één of meer recente raadsbesluiten kon noemen, was het besluit over het afblazen van het nieuwe Stadskantoor bijgebleven. Ook veelvuldig genoemd werden de fietsbrug over de N348 en het besluit over de nieuwbouw op de voormalige ijsbaanlocatie Zandweerd.

Tabel 9 Aantal inwoners dat belangrijke raadsbesluiten in de afgelopen maanden kan noemen

	2006	2009
geen	76%	62%
één of meer	24%	38%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

Bereikbaarheid gemeentelijke politiek

Naast de bekendheid van de raad zijn in de peilingen ook twee vragen gesteld over de bereikbaarheid van de gemeentelijke politiek. Vindt de Deventer burger het nodig om een gemeenteraadslid te kunnen bereiken, aan te kunnen spreken? Tabel 10 laat zien dat hier door de inwoners van Deventer meer gewicht aan wordt toegekend dan een paar jaar geleden. Vond in 2006 nog 56% dit nodig, in 2009 is dit gestegen naar 66%.

De tweede vraag voor dit onderdeel luidde: Hoe moeilijk of makkelijk is het volgens u om contact te maken met een gemeenteraadslid? Tabel 11 laat voor beide peilingen geen significante verschillen in uitkomsten zien. Rond een kwart van de respondenten antwoordde dat dit volgens hen moeilijk tot zeer moeilijk is, volgens eenderde is dit makkelijk tot zeer makkelijk. De overigen gaven een neutraal antwoord (niet moeilijk/niet makkelijk) of wisten het niet.

Tabel 10 Noodzaak om als burger een gemeenteraadslid te kunnen bereiken/aan te kunnen spreken

	2006	2009
ja	56%	66%
nee	37%	28%
weet niet	7%	6%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

Tabel 11 Perceptie contact maken met een Deventer gemeenteraadslid

	2006	2009
zeer moeilijk	6%	3%
moeilijk	20%	20%
neutraal	7%	12%
makkelijk	26%	30%
zeer makkelijk	6%	2%
weet niet	35%	33%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

Bekendheid politieke markt

De politieke markt komt sinds 1 september 2005 elke twee weken bijeen. Tabel 12 laat zien dat de naamsbekendheid van de politieke markt is toegenomen. Telde de peiling in 2006 21% respondenten wie de naam politieke markt iets zei, afgelopen december was dit 34%. Aan de respondenten die bekend waren met de naam politieke markt, is de vervolgvraag gesteld of ze weten wat de politieke markt inhoudt. Ook dit aandeel is gestegen, van 36% naar 42%, maar dit is geen significante stijging. Combineren we de informatie in de tabellen 12 en 13, dan was in 2006 7% van de respondenten bekend met de naam politieke markt en zei te weten wat de markt inhoudt, afgelopen december was dit 14%.

Tabel 12 Aandeel inwoners wie de naam 'politieke markt' iets zegt

	2006	2009
ja	21%	34%
nee	77%	63%
weet niet	2%	2%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

Tabel 13 Aandeel inwoners dat weet wat de politieke markt inhoudt (van de respondenten die de naam politieke markt kennen)

	2006	2009
ja	36%	42%
vaag, alleen van naam, niet de inhoud	38%	47%
nee	26%	11%

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

Aan de respondenten in de beide peilingen wie de naam politieke markt iets zei en ook antwoordden te weten wat de markt inhoudt, is een aantal vragen ter toetsing van hun kennis van de politieke markt gesteld. In beide peilingen was hun aantal echter te klein om in percentages over te rapporteren (2006: 21, 2009: 36). Net als in de rapportage in 2006 wordt daarom ook nu volstaan met een weergave van absolute aantallen respondenten. Deze aantallen zijn verwerkt in de volgende tabel, in aflopende volgorde gesorteerd op het aantal goede antwoorden in 2009. De inhoud van de tabel spreekt voor zich en behoeft geen verdere toelichting.

Tabel 14 Inhoudelijke kennis van de politieke markt onder respondenten (aantal goede antwoorden)

	2006	2009
weet dat burgers politieke markt mogen bijwonen	alle	alle
is bekend met informatief deel voor de pauze en raadsvergadering na de pauze	14	26
weet dat burgers tijdens de politieke markt raadsleden mogen aanspreken	15	24
weet dat burgers spreekrecht mogen aanvragen	18	24
weet dat burgers zelf punten mogen aandragen	16	22
weet op welke vaste dag de politieke markt is	5	9
weet hoe vaak er politieke markt is	5	8
totaal aantal respondenten	21	36

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

De 21 respectievelijk 36 respondenten is ook gevraagd of ze de agenda van de politieke markt lezen, hoe ze aan informatie over de agenda komen, of ze de vergaderstukken en berichten over besluiten tijdens de politieke markt lezen en of ze de politieke markt al eens

bezoekt hebben. De antwoorden op deze vragen zijn in tabel 15 verwerkt, opnieuw in absolute aantallen respondenten.

Tabel 15 Lees- en bezoekgedrag politieke markt

	2006	2009
leest agenda elke politieke markt	1	5
leest agenda, maar niet elke politieke markt	1	4
leest agenda politieke markt een enkele keer	9	13
leest agenda politieke markt nooit	10	13
leest agenda politieke markt: weet niet	0	1
leest vergaderstukken elke politieke markt	0	1
leest vergaderstukken, maar niet elke markt	1	3
leest vergaderstukken markt een enkele keer	2	11
leest vergaderstukken politieke markt nooit	18	20
leest vergaderstukken politieke markt: weet niet	0	1
leest berichten over besluiten elke markt	1	2
leest berichten, maar niet elke markt	0	3
leest berichten over besluiten een enkele keer	11	19
leest berichten over besluiten nooit	9	11
leest berichten over besluiten: weet niet	0	1
leest berichten over besluiten in de Stentor	8	13
leest berichten over besluiten in Deventer Nu	8	8
leest berichten op website gemeente	2	6
heeft politieke markt al eens bezocht	6	12
bezoek heeft aan de verwachtingen voldaan	5	6
totaal aantal respondenten	21	36

Bron: bewonerspeilingen 2006 en 2009 team Kennis en Verkenning

Op Deventer Televisie (DTV) wordt elke twee weken op donderdag en zondag een commercial uitgezonden om de politieke markt en raadsvergadering aan te kondigen. Zes van de 36 respondenten antwoordden afgelopen december deze tweewekelijkse commercial te kennen, drie van hen kijken er ook elke twee weken naar. DTV zendt ook het gemeentenieuws van de gemeente Deventer uit. Een onderdeel van het gemeentenieuws is de Kloof, waarin raadsleden in beeld worden gebracht. Zeven respondenten kennen de Kloof, zes van hen kijken er ook regelmatig naar.

Gemeenteraad en internet

De peiling in 2009 kende in vergelijking met die in 2006 een paar nieuwe vragen. Deze hadden betrekking op de rol die internet kan spelen in relatie tot de raad. Op de gemeenteraad-pagina's op de website van de gemeente Deventer staat bijvoorbeeld informatie over de agenda en bijbehorende stukken van de vergaderingen van de gemeenteraad en informatie over de 37 raadsleden. Aan alle respondenten is in 2009 gevraagd of ze deze pagina's kennen. "Ja", antwoordde 23%, "Nee" 77%. De genoemde 23% kan worden onderverdeeld in 15% inwoners die de pagina's wel eens leest en 8% die de pagina's wel kent maar niet leest. Het aantal van 31 respondenten die de pagina's lezen, is te klein om nader te specificeren naar leesfrequentie.

Tabel 14 Aandeel inwoners dat de gemeenteraadspagina's op de gemeentelijke website kent en wel eens leest

	2009
kent de pagina's en leest ze ook	15%
kent de pagina's maar leest ze niet	8%
kent de pagina's niet	77%

Bron: bewonerspeiling 2009 team Kennis en Verkenning

Ook nieuw in 2009 was de vraag of de respondenten internet een goed instrument vinden om de besluitvorming van de raad van de gemeente Deventer te laten zien. Een ruime meerderheid van 79% antwoordde hierop bevestigend, 16% vond dit niet en 5% had geen uitgesproken mening.

Tabel 15 Aandeel inwoners dat internet een goed instrument vindt om besluitvorming van de raad te laten zien

	2009
ja	79%
nee	16%
weet niet	5%

Bron: bewonerspeiling 2009 team Kennis en Verkenning

En dan is er op internet een website met de naam watstemmijnraad. Op die site kan men lezen hoe gemeenteraden in Nederland over besluiten hebben gestemd. Voor Deventer kan dat nog niet, maar aan de respondenten is gevraagd of ze belangstelling hebben om via die website het stemgedrag van de raad van de gemeente Deventer te volgen. Dertig procent van de respondenten antwoordde hiervoor belangstelling te hebben.

Tabel 16 Aandeel inwoners dat belangstelling heeft om stemgedrag van de raad via watstemmijnraad te volgen

	2009
ja	30%
nee	62%
weet niet	8%

Bron: bewonerspeiling 2009 team Kennis en Verkenning

Om de mening van inwoners over politieke onderwerpen te peilen, kan je als gemeente een raadspanel instellen. Dat is een panel van bewoners die via internet vragen krijgen voorgelegd over actuele zaken. Vindt u het inzetten van zo'n panel een goed instrument voor de gemeenteraad van Deventer?, luidde de laatste vraag in de peiling in 2009. Bewoners staan hier in meerderheid positief tegenover: 57% van de ondervraagden vindt dit een goed instrument.

Tabel 17 Aandeel inwoners dat het inzetten van een raadspanel een goed instrument vindt

	2009
ja	57%
nee	22%
weet niet	21%

Bron: bewonerspeiling 2009 team Kennis en Verkenning

De conclusies op een rij

- De betrokkenheid van inwoners bij de gemeente Deventer als woonplaats is gedaald, de interesse onder inwoners voor zaken die zich in de eigen buurt afspelen is in 2009 gelijk gebleven in vergelijking met 2006;
- De interesse onder Deventenaren voor onderwerpen uit de landelijke en de lokale politiek is gelijk gebleven;
- De Stentor is nog steeds de belangrijkste nieuwsbron voor onderwerpen uit de lokale politiek, gevolgd door de Deventer Nu. De website van de gemeente speelt een belangrijkere rol dan een paar jaar geleden, de betekenis van andere huis-aan-huisbladen dan de Deventer Post/Deventer Nu en TV Oost/Radio Oost is afgenomen;
- Zowel in 2006 als in 2009 kon een goede dertig procent van de respondenten geen enkele raadsfractie bij naam noemen, de bekendheid van D66 als raadsfractie is gestegen, die van de andere partijen is gelijk gebleven;
- Er waren in 2009 meer bewoners die één of meer besluiten van de gemeenteraad in de afgelopen maanden bij naam konden noemen;
- In vergelijking met 2006 vinden meer bewoners het belangrijk om een gemeenteraadslid te kunnen bereiken, aan te kunnen spreken;
- Net als in 2006 denkt ook nu een kwart van de respondenten dat het moeilijk tot zeer moeilijk contact maken is met een gemeenteraadslid, en is dit volgens eenderde makkelijk tot zeer makkelijk;
- De naamsbekendheid van de politieke markt is toegenomen van 21% in 2006 naar 34% in 2009;
- De bekendheid van de tweewekelijkse commercial op DTV om de politieke markt en de raadsvergadering aan te kondigen, is gering. Dat geldt ook voor de Kloof, onderdeel van het gemeentenuws op DTV;
- De gemeenteraadpagina's op de website van de gemeente Deventer zijn bij een kwart van de bevolking bekend en worden door één op de zeven Deventenaren gelezen;
- Een ruime meerderheid van de bevolking (79%) vindt internet een goed instrument om de besluitvorming van de raad van de gemeente Deventer te laten zien. Daarmee vergeleken is de belangstelling voor de site watstemtmijnraad een stuk kleiner (30%);
- Het instellen van een raadspanel in Deventer wordt door 57% van de bevolking een goed instrument gevonden.

